

УДК 339.1: 336.2
DOI: 10.60022/3(3)-34S

Ананьєва Олесьа Олександрівна
кандидат економічних наук
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», Україна
Ananieva Olesia
PhD (Economics)
KROK University, Ukraine
ORCID: 0000-0002-9544-7408

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ІНВЕТОРІВ НА ФОНДОВИХ РИНКАХ

Анотація. У статті розглянуто теоретико-методичні засади та прикладні аспекти економічної діагностики діяльності інвесторів на фондових ринках, зокрема України, в умовах воєнної економіки. Обґрунтовано актуальність теми з огляду на низьку ліквідність, високу волатильність, інформаційну асиметрію та домінування сегменту облігацій внутрішньої державної позики. Визначено ключові особливості національного фондового ринку, які ускладнюють застосування класичних моделей оцінки та вимагають комбінованого підходу до діагностики. Проаналізовано динаміку залучення інвестицій через фондовий ринок за останні роки та встановлено, що основними драйверами зростання в 2024 році виступили «військові облігації», розширення бази інвесторів-фізичних осіб і регуляторні зміни НБУ. На основі огляду публікацій запропоновано систему показників для діагностики, що включає кількісні та якісні методи. Зроблено висновок про необхідність подальшої адаптації міжнародних методик до специфіки українського ринку та розробки уніфікованих стандартів діагностики для всіх категорій інвесторів.

Метою статті є розробка теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо проведення економічної діагностики діяльності інвесторів на фондових ринках для підвищення ефективності їх рішень і мінімізації ризиків в умовах нестабільності.

У процесі дослідження використано комплекс загальнонаукових та емпіричних методів. Серед загальнонаукових методів застосовано: аналіз і синтез для розкладання явища на складові з подальшим об'єднанням у цілісну систему діагностичних показників; індукція та дедукція дозволили перейти від спостережень за поведінкою окремих інвесторів до загальних закономірностей функціонування ринку; метод абстрагування для виділення суттєвих діагностичних характеристик без урахування другорядних чинників. До емпіричних методів належать використання: статистичного аналізу для обробки кількісних даних про фондовий ринок, графічного методу для наочного відображення динаміки, порівняльного аналізу для зіставлення результатів діяльності інвесторів. На завершальному етапі застосовано метод узагальнення результатів. Такий комплексний підхід забезпечує валідність, надійність та практичну значущість результатів дослідження.

У результаті дослідження виявлено, що класичні моделі оцінки ефективності інвестицій мають обмежене застосування на українському фондовому ринку, що потребує розробки комбінованих діагностичних підходів. Встановлено, що основними чинниками зростання обсягів залучених інвестицій у 2024 році стали розміщення «військових облігацій», розширення бази інвесторів-фізичних осіб через застосунок «Дія» та сприятлива регуляторна політика Національного банку України. Запропоновано систему діагностичних показників, що поєднує кількісні методи із якісними, що дозволяє комплексно оцінити діяльність інвестора. Обґрунтовано, що запропонована методологія економічної діагностики забезпечує підвищення обґрунтованості інвестиційних рішень в умовах воєнної нестабільності, дозволяє мінімізувати втрати від валютної та інфляційної девальвації та створює передумови для інтеграції українського фондового ринку до європейської інфраструктури капіталу.

Перспективи подальших наукових пошуків полягають у розробці адаптивних моделей економічної діагностики з урахуванням постійної зміни макроекономічних та безпекових умов, а також інтеграції активів українського фондового ринку до європейської інфраструктури капіталу.

Ключові слова: економічна діагностика, ефективність, інвестор, роздрібний інвестор, активи, інвестиції, фондова біржа, фондовий ринок, цифровізація, волатильність, ризики, макроекономічні

шоки, нестабільність.

ECONOMIC ANALYSIS OF INVESTOR ACTIVITY IN STOCK MARKETS

Abstract. *This article examines the theoretical and methodological foundations as well as the practical aspects of economic analysis of investor activity in stock markets, particularly in Ukraine, under a wartime economy. The relevance of the topic is substantiated in light of low liquidity, high volatility, information asymmetry, and the dominance of the domestic government bond segment. The key features of the national stock market that complicate the application of classical valuation models and require a combined approach to diagnosis are identified. The dynamics of investment attraction through the stock market in recent years are analyzed, and it is established that the main drivers of growth in 2024 were “war bonds,” the expansion of the base of individual investors, and regulatory changes by the NBU. Based on a review of the literature, a system of diagnostic indicators is proposed, incorporating both quantitative and qualitative methods. The conclusion is drawn that there is a need to further adapt international methodologies to the specifics of the Ukrainian market and to develop unified diagnostic standards for all categories of investors.*

The purpose of this article is to develop theoretical and methodological foundations and practical recommendations for conducting an economic analysis of investors' activities in stock markets in order to improve the effectiveness of their decisions and minimize risks in times of instability.

The study employed a range of general scientific and empirical methods. Among the general scientific methods used were: analysis and synthesis to break down the phenomenon into its components and subsequently integrate them into a coherent system of diagnostic indicators; induction and deduction, which allowed us to move from observations of individual investors' behavior to general patterns of market functioning; and the method of abstraction to identify essential diagnostic characteristics without considering secondary factors. Empirical methods include the use of: statistical analysis to process quantitative data on the stock market; graphical methods to visually represent dynamics; comparative analysis to compare investors' performance; and the case study method for an in-depth examination of investment strategies. At the final stage, the method of generalizing results was applied. This comprehensive approach ensures the validity, reliability, and practical significance of the research results.

The study found that traditional models for evaluating investment performance have limited applicability in the Ukrainian stock market, which necessitates the development of combined diagnostic approaches. It was established that the main factors driving the growth in investment volumes in 2024 were the issuance of “military bonds,” the expansion of the base of individual investors through the “Diya” app, and the favorable regulatory policy of the National Bank of Ukraine. A system of diagnostic indicators is proposed that combines quantitative and qualitative methods, allowing for a comprehensive assessment of an investor's activities. It has been demonstrated that the proposed methodology for economic diagnostics enhances the soundness of investment decisions in conditions of military instability, minimizes losses from currency and inflationary devaluation, and creates the conditions for integrating the Ukrainian stock market into the European capital infrastructure.

Future research efforts should focus on developing adaptive models for economic diagnosis that account for constantly changing macroeconomic and security conditions, as well as on integrating Ukrainian stock market assets into the European capital market infrastructure.

Keywords: *economic diagnosis, efficiency, investor, retail investor, assets, investments, stock exchange, stock market, digitalization, volatility, risks, macroeconomic shocks, instability.*

Постановка проблеми. В умовах глобальної фінансової нестабільності, високої волатильності та посткризових трансформацій фондові ринки стають не лише індикатором економіки, а й джерелом підвищених ризиків. Сучасний інвестор потребує не просто доступу до активів, а ефективної економічної діагностики власної діяльності. Це дозволяє оцінити реальну ефективність портфеля, рівень диверсифікації, зону беззбитковості та чутливість до макроекономічних шоків. Особливої ваги тема набуває через цифровізацію ринків, поширення алгоритмічної торгівлі та зростання ролі поведінкових фінансів. Економічна діагностика стає ключовим інструментом для виявлення помилок управління, мінімізації спекулятивних втрат і підвищення інвестиційної культури. Вона необхідна як інституційним, так і роздрібним інвесторам, а також регуляторам для моніторингу системних ризиків. Отже, дослідження цієї проблематики сприяє фінансовій стабільності та обґрунтованості рішень у мінливому ринковому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика економічної діагностики інвестиційної

діяльності суб'єктів на фондових ринках перебуває на перетині корпоративних фінансів, поведінкової економіки та ризик-менеджменту, що зумовлює міждисциплінарний характер її дослідження. Сучасна наукова література представлена як фундаментальними працями зарубіжних авторів з розробки індексів настроїв інвесторів та моделей оцінки ризиків, так і прикладними дослідженнями українських фахівців, зосередженими на специфіці національного ринку в умовах воєнної економіки. Систематизація та критичний аналіз цих джерел дозволяють виявити прогалини в існуючих методиках, зокрема недостатню адаптованість традиційних моделей до умов низької ліквідності та екстремальної волатильності, що характерні для фондового ринку України.

В усьому світі роздрібні інвестори зацікавлені диверсифікувати свої накопичення та заощадження шляхом вкладання в інструменти, що максимально дозволяють управляти ризиками. В Україні на фондовому ринку такі альтернативи практично відсутні вже протягом тривалого часу, тому населення просто змушене інвестувати у нерухомість, готівкову валюту, криптовалюти, цінні папери іноземних емітентів, адже їх ціноутворення пов'язане з стабільністю, яку забезпечують іноземні валюти [8].

Низка важливих досліджень, пов'язаних з фокусуванням на фондових ринках, що розвиваються. Вони підтверджують той факт, що індекс пошукових запитів (GSVI) значно впливає на волатильність та ліквідність в умовах високої інформаційної асиметрії [7]. Це на пряму корелює з українськими реаліями, де доступ до якісної інформації обмежений, а поведінкові фактори відіграють вирішальну роль у ціноутворенні.

Необхідність адаптації методів економічної діагностики до умов невизначеності та високих ризиків підтверджується сучасними дослідженнями українських науковців [2].

Результати науково-прикладних пошуків інших учених представлені високочастотним індексом RORO (Risk-On/Risk-Off), який фіксує зміни так званого «глобального апетиту» до ризику [3]. Цей індекс є цінним діагностичним інструментом для українських інвесторів, оскільки враховує ризики кредитних умов, волатильності ринку та валютної динаміки, що є критичними для фондового ринку України. Дане дослідження демонструє, як поліваріантна природа ризику впливає на міжнародне переміщення капіталу.

Актуальними є дослідження авторів щодо трансформацій підходів до інсайдерської торгівлі, що стають все більше інформативними під час ринкових шоків, зокрема на прикладі пандемії [6]. Для українського ринку в умовах воєнного стану це дослідження дає методологічну основу для діагностики: відстеження дій інсайдерів може слугувати випереджаючим індикатором майбутньої ефективності активів, коли традиційні показники фундаментального аналізу працюють погано.

Цікавим є інструментарій дослідження характеристик інвесторів, які працюють на фондових ринках, запропонований іноземними вченими [5]. Вони пропонують розрізняти увагу роздрібних інвесторів через пошукові запити Google та інституційних інвесторів через Bloomberg. Автори вважають, що їх поведінка має протилежний прогностичний ефект для майбутньої доходності. Для діагностики діяльності українських інвесторів ця методика дозволяє оцінити, який тип учасників ринку формує тренд, та виявити моменти «перегріву» ринку через надмірну увагу роздрібних гравців.

Таким чином, аналіз напрацювань з теми засвідчив, що зарубіжні дослідження пропонують широкий спектр кількісних інструментів діагностики (індекси настроїв, моделі оцінки уваги інвесторів), однак вони розроблені для високоліквідних ринків із розвиненою інфраструктурою, що обмежує їх пряме застосування в Україні. Натомість українські науковці та регулятори зосереджуються переважно на аналізі домінуючого сегменту ОВДП та врахуванні воєнних ризиків, залишаючи поза увагою поведінкові аспекти діяльності інвесторів. Таким чином, існує об'єктивна потреба в синтезі міжнародних методик оцінки ризиків і локальних статистичних даних для створення уніфікованої, адаптивної системи економічної діагностики, придатної для умов українського фондового ринку.

Мета статті. Метою дослідження є розробка теоретико-методичних засад і практичних рекомендацій щодо проведення економічної діагностики діяльності інвесторів на фондових ринках для підвищення ефективності їх рішень і мінімізації ризиків в умовах нестабільності.

Виклад основного матеріалу. Економічна діагностика діяльності інвесторів на фондових ринках в умовах України зумовлена низкою важливих чинників. По-перше, український фондовий ринок перебуває в стадії трансформації, особливо в умовах воєнного стану та настанні передумов для післявоєнної відбудови. Інвестори потребують дієвих інструментів для оцінки ефективності власних рішень, рівня ризиків, включно з військовими, валютними й політичними, та прибутковості портфельів.

По-друге, низька ліквідність, волатильність цін на активи та обмежений набір фінансових інструментів ускладнюють стандартні підходи до аналізу. Розробка спеціалізованих методів діагностики дозволяє виявити недосконалість ринку, оцінити реальну вартість активів і підвищити інвестиційну привабливість країни для внутрішніх і зовнішніх інвесторів.

По-третє, економічна діагностика сприяє запобіганню фінансовим зловживанням, маніпуляціям

і банкрутствам серед учасників ринку. Як наслідок, системна діагностика діяльності інвесторів є необхідною умовою для стабілізації фондового ринку, захисту прав власників капіталів та інтеграції України у світовий фінансовий простір.

Таким чином, можна констатувати, що економічна діагностика діяльності інвестора на фондовому ринку – це система аналітичних процедур, спрямованих на оцінку фінансового стану, ефективності інвестиційних рішень, рівня ризиків і відповідності обраної стратегії поточним ринковим умовам. На відміну від загального фінансового аналізу, діагностика має на меті не лише фіксацію фактів (наприклад, збитковість), а й виявлення «вузьких місць» в управлінні інвестиційним портфелем, причин відхилень від очікуваної доходності та резервів підвищення ефективності.

В умовах українського фондового ринку, що функціонує в особливому правовому, політичному та економічному середовищах, діагностика набуває специфічних рис. Важливими завданнями при його дослідженні є:

- оцінка ліквідності активів та можливості їх швидкого вивільнення;
- визначення реальної вартості цінних паперів в умовах низької прозорості емітентів;
- аналіз впливу макроекономічних шоків таких, як девальвація, інфляція та військові ризики на інвестиційний портфель.

Фондовий ринок України історично характеризується низкою диспропорцій, що безпосередньо впливають на методичку діагностики діяльності інвесторів (Рис. 1):

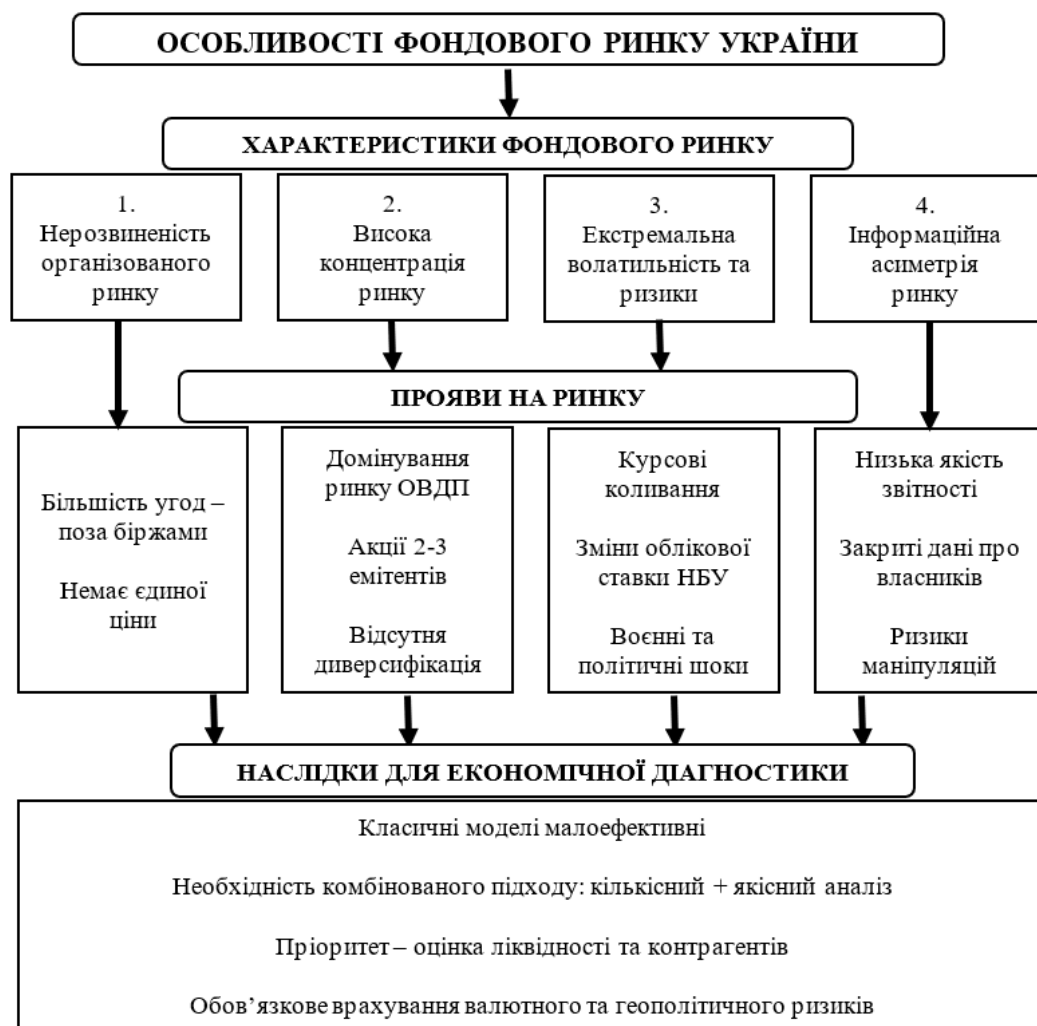

Рис. 1. Вплив особливостей фондового ринку України на діагностику інвестора
Джерело: сформовано автором

За даними рис. 1 можна визначити, як чотири базові особливості українського фондового ринку через свої конкретні прояви формують основні вимоги до процедури діагностики: відмова від

стандартних моделей на користь гнучкого комбінованого аналізу з акцентом на ризики ліквідності, контрагентів та макроекономічні шоки, а саме:

Перша особливість свідчить про те, що значна частка угод досі здійснюється поза біржами. Це ускладнює отримання достовірних даних про ринкові ціни, що робить класичні моделі оцінки активів, зокрема CAPM, малоефективними.

Друга особливість характеризує стан угод на ринку, що представлені переважно облігаціями внутрішньої державної позики (ОВДП) та акціями декількох великих емітентів, наприклад енергетичного сектору. Діагностика діяльності інвестора, який вкладає активи в ОВДП, кардинально відрізняється від діагностики портфеля акцій.

Третя особливість пов'язана з волатильністю та ризиками. Тут мова йде про те, що крім стандартних ринкових (цінових) ризиків, український інвестор стикається з валютними ризиками, ризиками зміни регуляторного середовища через дії НБУ, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та геополітичними ризиками.

І, насамкінець, четверта особливість проявляється через інформаційну асиметрію. В українській практиці фінансова звітність багатьох емітентів є закритою або низькоякісною. Тому економічна діагностика діяльності інвестора нерозривно пов'язана з діагностикою надійності контрагентів.

Для проведення ефективної діагностики в українських реаліях автором пропонується комбінований підхід, що поєднує традиційні кількісні методи та якісні оцінки.

До кількісних методів відносимо розрахунок показників:

- *показники доходності*: абсолютна та відносна доходність портфеля з урахуванням інфляції та знецінення національної валюти, доходність до погашення для ОВДП, дивідендна доходність;

- *показники ризику*: стандартне відхилення (волатильність) цін активів, коефіцієнт β з поправкою на відсутність репрезентативного ринкового індексу. Натомість часто використовують VaR для оцінки максимальних втрат;

- *інтегральні показники*: коефіцієнт Шарпа (дохідність на одиницю ризику), коефіцієнт Сортіно (враховує лише негативну волатильність), що особливо актуально для «ведмежих» ринків.

До якісних методів відносимо:

- SWOT-аналіз інвестиційного портфеля: визначення сильних сторін – наприклад, велика частка в ОВДП, та слабких – низька диверсифікація;

- експрес-діагностика емітента: оцінка його репутації, структури власності, зв'язку з політичними групами, участі в державних програмах;

- сценарний аналіз: моделювання поведінки портфеля при різних значеннях курсу USD/UAN, облікової ставки НБУ, рівня бойових дій.

На практиці процес діагностики діяльності інвестора на українському фондовому ринку доцільно структурувати за наступними етапами (таблиця 1).

Таблиця 1

Алгоритм діагностики діяльності інвестора на фондовому ринку

№ з/п	Назва операції	Характеристика дії
1	Збір даних	Формування бази за угодами (час, обсяг, ціна), виписки про стан рахунків у цінних паперах, макроекономічні індикатори
2	Розрахунок фактичних показників	Обчислення реалізованої та нереалізованої доходності портфеля за період
3	Бенчмаркінг	Порівняння результатів інвестора з альтернативними стратегіями
4	Факторний аналіз відхилень	Визначення, що саме спричинило недосягнення цільової доходності: неправильний вибір часу входу в актив, помилка в диверсифікації, неврахований валютний ризик або форс-мажорні обставини
5	Формування висновків і рекомендацій	На основі діагностики інвестор отримує конкретний план дій: ребалансування портфеля, зміна горизонту інвестування або корекція очікувань щодо доходності.

Джерело: сформовано автором самостійно

Аналіз наведених даних у таблиці 1 потребує певних уточнень за наступними позиціями. До макроекономічних індикаторів включаємо індекс інфляції, облікову ставку, курс НБУ. Окремо аналізується доходність за інструментами з фіксованою доходністю (купон за ОВДП) та спекулятивна складова (різниця цін купівлі-продажу акцій). До стратегій відносимо депозитні ставки в державних банках, темп інфляції з визначенням того, чи зберіг інвестор купівельну спроможність, індекси ПФТС або Української фондової біржі. До форс-мажорних обставин включаємо примусову націоналізацію та блокування рахунків. При формуванні портфеля інвестором слід враховувати збільшення частки

валютних ОВДП і можливий вихід з акцій проблемних емітентів.

Для наочного відображення масштабів залучення інвестицій через фондовий ринок побудуємо Рис. 2. На ньому представлено динаміку інвестицій протягом досліджуваного періоду з 2013 по 2024 роки, що дозволяє простежити основні тенденції та зміни в обсягах залученого капіталу.

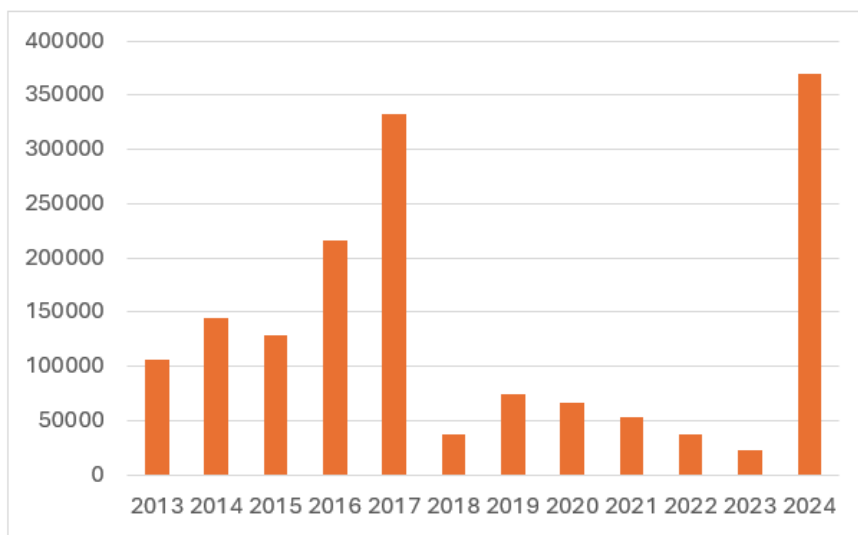

Рис. 2. Обсяги інвестицій (емісії) залучених через фондовий ринок
Джерело: сформовано автором на основі даних [1]

Аналіз наведених даних на Рис. 2 свідчить про суттєве скорочення обсягів залучених інвестицій протягом 2018-2023 років. Однак вже в 2024 році спостерігається значний приріст інвестицій залучених через фондовий ринок. На нашу думку, це було викликано наступними чинниками у контексті триваючої повномасштабної війни.

По-перше, головним драйвером стало збільшення обсягів розміщення облігацій внутрішньої державної позики, зокрема «військових облігацій». У 2024 році Уряду вдалося залучити на аукціонах рекордну суму – майже 640 млрд гривень (в еквіваленті), що перевищило показник попереднього року, що становив 566 млрд грн [10]. Це стало можливим завдяки злагодженій роботі Міністерства фінансів і Національного банку України, які стимулювали попит. Національний банк надав банкам можливість покривати частину обов'язкових резервів за рахунок ОВДП, що суттєво підвищило привабливість цих паперів [9].

По-друге, відбулося суттєве розширення бази інвесторів, особливо серед фізичних осіб. Завдяки спрощенню доступу, зокрема через спільний проект Міністерства фінансів та застосунок «Дія», та інформаційним кампаніям роздрібні інвестори-населення активно долучилися до інвестування. За підсумками 2024 року обсяг ОВДП у власності фізичних осіб зріс майже на 50% – з 53 до 79 млрд грн, а загальний портфель «військових облігацій» у громадян і бізнесу збільшився вдвічі – до 171,4 млрд грн. Це свідчить про високий рівень довіри до держави та свідомий внесок у фінансування обороноздатності.

По-третє, дохідність за ОВДП залишалася привабливою та ринковою. Середньозважена ставка за гривневими облігаціями становила близько 16%, що в умовах контрольованої інфляції менше 10% забезпечувало реальну прибутковість [9]. Крім того, дохід за державними облігаціями в Україні не оподатковується, що робить їх вигіднішими за банківські депозити [4].

По-четверте, позитивний вплив мали регуляторні зміни та євроінтеграційні процеси. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку продовжила гармонізацію законодавства з нормами ЄС, що підвищує довіру до ринку [11]. Також Національний банк України спростив умови для нерезидентів, дозволивши їм репатріювати відсотки за ОВДП, що сприяло залученню іноземного капіталу [9].

Отже, зростання обсягів інвестицій у 2024 році є результатом поєднання високого попиту на «військові облігації» як інструмент підтримки оборони, поліпшення інвестиційного клімату через цифровізацію та дерегуляцію, а також зваженої монетарної політики, спрямованої на залучення коштів без емісійного фінансування дефіциту бюджету [9].

Таким чином, упровадження системної економічної діагностики дозволяє українським інвесторам (від фізичних осіб до великих інституційних гравців, таких як НПФ та страхові компанії) вирішити

ключові проблеми:

- підвищити обґрунтованість рішень в умовах високої невизначеності;
- мінімізувати втрати від валютної та інфляційної девальвації заощаджень;
- виявити ознаки фінансових маніпуляцій (наприклад, навмисне завищення вартості активів перед дефолтом емітента).

У довгостроковій перспективі поширення культури економічної діагностики сприятиме очищенню ринку від недобросовісних учасників, зростанню довіри до фондових інструментів та, як наслідок, залученню капіталу в реальний сектор економіки України. Особливо цінною діагностика стає під час розробки державних програм післявоєнної відбудови, де потрібно оцінювати ефективність залучення приватних інвестицій через ринки капіталу.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує, що економічна діагностика діяльності інвесторів на фондовому ринку України є важливим інструментом в умовах високої нестабільності, воєнних ризиків і структурних диспропорцій. Виявлено, що класичні моделі оцінки ефективності втрачають свою дієвість через нерозвиненість організованого ринку, низьку ліквідність та інформаційну асиметрію. Натомість пріоритетного значення набуває комбінований підхід, який поєднує кількісний аналіз доходності та ризиків з урахуванням валютних коливань і змін облікової ставки НБУ з якісною оцінкою контрагентів та геополітичних факторів.

Динаміка 2024 року продемонструвала, що зростання інвестицій через ОВДП на понад 12% стало можливим завдяки прозорій регуляторній політиці та підвищенню довіри, однак це не зняло потреби в системній діагностиці діяльності інвесторів і аналізу інших фінансових інструментів ринку. Подальший розвиток фондового ринку та інтеграція України до ЄС неможливі без впровадження єдиних стандартів діагностики для всіх категорій інвесторів.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою адаптивних моделей економічної діагностики з урахуванням постійної зміни макроекономічних та безпекових умов, а також інтеграції активів українського фондового ринку до європейської інфраструктури капіталу.

Література

1. Аналітичні дані щодо розвитку фондового ринку. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. 2024. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>
2. Ananieva O., Hofman M. The peculiarities of the research tools in the analysis of enterprise economics in a state of uncertainty. The economics of uncertainty: content, evaluation, and regulation: collective monograph /edited by I. Radionova. Tallinn: Scientific Center of Innovative Researches OU, 2022. Pp. 129-145. <https://doi.org/10.36690/EUCER-129-145>
3. Anusha C., Stedman K.D., Lundblad C. Risk-On / Risk-Off: Measuring Shifts in Investor Sentiment. Federal Reserve Bank of Kansas City. Research Working Paper. 2024. No. 24-12, November. URL: <https://doi.org/10.18651/RWP2024-12>
4. Військові облигації. Міністерство фінансів України. URL: <https://bonds.gov.ua/>
5. Da Z., Hua J., Lin Peng, Hung T. C.C. Market returns and a tale of two types of attention. Management Science. 2025. Vol. 71(12). Pp. 10505-10537. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2023.01294>
6. Jiang G., Ma X., Ma Y. Insider trading patterns during the COVID period. Pacific-Basin Finance Journal. 2025. <https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2025.102957>
7. Raza S., Baiqing S., Soltani H., Ben-Salha O. Investor Attention, Market Dynamics, and Behavioral Insights: A Study Using Google Search Volume. Systems. 2025. Vol. 13(4). P. 252. <https://doi.org/10.3390/systems13040252>
8. Румик І., Земцов С. Економічні засади прийняття рішень роздрібними інвесторами на фондовому ринку. Вчені записки Університету «КРОК». 2024. №3(75). С. 11-20. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-75-11-20>
9. Статистика щодо продажу та погашення ОВДП. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-2024-rotsi-uryad-zaluchiv-vid-prodaju-ovdp-na-auktsionah-mayje-640-mlrd-grn-v-ekvivalenti-a-zagalom-uprodovj-voyennogo-stanu--mayje-1-458-mlrd-grn-v-ekvivalenti>
10. У 2024 році обсяг ОВДП у власності фізосіб збільшився на майже 50%, юридичних осіб – на 28%. Міністерство фінансів України. 2025. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/u_2024_rotsi_obsyag_ovdp_u_vlasnosti_fizosib_zbilshivsia_na_maizhe_50_iuridichnikh_osib_na_28-4979
11. Як змінився фінансовий ринок у 2024-му? Річний звіт НКЦПФР. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/iak-zminyvsia-finansovyi-rynok-u-2024-mu-richnyi-zvit-nkcpfr/>

References

1. Analitychni dani shchodo rozvytku fondovoho rynku. Natsionalna komisiia z tsinnykh paperiv ta

fondovoho rynku. 2024. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/news/insights/>

2. Ananieva O., Hofman M. The peculiarities of the research tools in the analysis of enterprise economics in a state of uncertainty. The economics of uncertainty: content, evaluation, and regulation: collective monograph /edited by I. Radionova. Tallinn: Scientific Center of Innovative Researches OU, 2022. Pp. 129-145. <https://doi.org/10.36690/EUCER-129-145>

3. Anusha C., Stedman K.D., Lundblad C. Risk-On / Risk-Off: Measuring Shifts in Investor Sentiment. Federal Reserve Bank of Kansas City. Research Working Paper. 2024. No. 24-12, November. URL: <https://doi.org/10.18651/RWP2024-12>

4. Viiskovi oblihatsii. Ministerstvo finansiv Ukrainy. URL: <https://bonds.gov.ua/>

5. Da Z., Hua J., Lin Peng, Hung T. C.C. Market returns and a tale of two types of attention. Management Science. 2025. Vol. 71(12). Rr. 10505-10537. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2023.01294>

6. Jiang G., Ma X., Ma Y. Insider trading patterns during the COVID period. Pacific-Basin Finance Journal. 2025. <https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2025.102957>

7. Raza S., Baiqing S., Soltani H., Ben-Salha O. Investor Attention, Market Dynamics, and Behavioral Insights: A Study Using Google Search Volume. Systems. 2025. Vol. 13(4). P. 252. <https://doi.org/10.3390/systems13040252>

8. Rumyk I., Ziemtsov S. Ekonomichni zasady pryiniattia rishen rozdribnymy investoramy na fondovomu rynku. Vcheni zapysky Universytetu «KROK». 2024. №3(75). S. 11-20. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-75-11-20>

9. Statystyka shchodo prodazhu ta pohashennia OVDP. Natsionalnyi bank Ukrainy. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-2024-rotsi-uryad-zaluchiv-vid-prodaju-ovdp-na-auktsionah-mayje-640-mlrd-grn-v-ekvivalenti-a-zagalom-uprodovj-voyennogo-stanu--mayje-1-458-mlrd-grn-v-ekvivalenti>

10. U 2024 rotsi obsiah OVDP u vlasnosti fizosib zbilshyvsia na maizhe 50%, yurydychnykh osib – na 28%. Ministerstvo finansiv Ukrainy. 2025. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/u_2024_rotsi_obsiah_ovdp_u_vlasnosti_fizosib_zbilshivsia_na_maizhe_50_iuridichnykh_osib_na_28-4979

11. Yak zminyvsia finansovyi rynek u 2024-mu? Richnyi zvit NKTsPFR. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/iak-zminyvsia-finansovyi-rynek-u-2024-mu-richnyi-zvit-nktspfr/>

Отримано: 12.02.2026

Прийнято до публікації: 14.03.2026

Опубліковано: 15.03.2026